
Fra: Geir Rudolfson <geir.rudolfson@uit.no>
Sendt: 11. mai 2023 13:40
Til: Postmottak KLD
Kopi: Lena Aarekol; Dag Rune Olsen
Emne: Innspill til nasjonal oppfølging av det nye globale rammeverket for naturmangfold UiT-Norges arktiske universitetsmuseum.

Innspill til nasjonal oppfølging av det nye globale rammeverket for naturmangfold UiT-Norges arktiske universitetsmuseum.

Tromsø 11/5-2023

Norges arktiske universitetsmuseum takker for anledningen til å komme med innspill til regjeringens arbeide med den nye naturavtalen og vil vektlegge rollen til de vitenskapelige samlingene og forskning knyttet til biodiversitet.

1. Hva mener dere er de viktigste temaene og virkemidlene Norge bør legge vekt på i vår nasjonale oppfølging av de nye globale målene i naturavtalen?

Slik vi ser det er museets kjerneoppgaver med sine vitenskapelige samlinger og fagområde en viktig leveranedør og produsent av avgjørende kunnskap for å kunne bevare naturen, samt for å legge et kunnskapsgrunnlag for bærekraftig forvaltning av naturmangfold.

Samlingene ved universitetsmuseer/museer er avgjørende for alt arbeide med biologisk mangfold fordi de tar vare på, beskriver og definerer organismene (art/typene) og gir oss et verktøy til å danne verdifull oversikt over den levende biologiske verden.

Museene og Norges arktiske universitetsmuseum har ansvar som nasjonale kunnskapsnav innen biodiversitet, men per i dag ikke nok kapasitet til å bidra i tilstrekkelig grad. Og vi står i fare for å være svar skyldig når biologiske ressurser kan være aktuelle for både forsknings- og utnyttelsesformål, og særlig det siste. Slik at et regjeringen må se på museene samlingen som en kunnskapsbank som også er grunnlaget for at vi kan ha nasjonale biobanker. Og vi bør kunne rigge oss til som en nasjonal infrastruktur i enda større grad. Utfordringene ligger i kapasitet, som må styrkes for økt kunnskapsproduksjon.

Systematikk og dens er navnsetting av systematiske enheter i biologi danner grunnlaget for all biodiversitets- og økosystemforståelse. Utdanning innen museumssamlinger gir også en ressurs for taksonomisk forskning, som innebærer å identifisere og klassifisere organismer basert på deres fysiske egenskaper eller arvestoff. Denne informasjonen er avgjørende for å forstå relasjonene mellom ulike arter og for å utvikle en helhetlig forståelse av biologisk mangfold. Systematikk gir oss kort og godt er verktøy som er anvendelig i verden som ikke er statisk. I den forstand at vi ikke kjenner alle arter, at artskomplekser kan har forskjellige egenskaper og at det er evolusjonære og epigenetiske forhold som gjør verden levende og plastisk.

Artskunnskap og økologi er grunnpilaren om vi skal restaurere og forvalte tapt eller truet natur. Det vil kunne lede til arealeffektive tiltak som hensyntar mangfoldet, og muliggjør gode beslutninger. Vi

ser derfor at innsikten i systematikk bør styrkes betydelig, som byggesteiner og grunnlag for arbeidet med naturloven.

2. Hva er det viktigste din organisasjon eller virksomhet kan bidra med for at verden skal nå de nye globale målene i naturavtalen?

Flere av målene i naturavtalen krever en helhetlig forvaltning med stor innsikt. Kravene utenifra krever også at man med kunnskap og innsikt frigir eller legger bånd på aktivitet. Presset på leveområder blir derfor ikke mindre, og områder med høy biodiversitet eller sårbarhet vil være truet. Men arealnøytralitet og vern av områder er ikke eneste verktøyene vi har for å nå nasjonale mål, men innsikt i biodiversitet og hvordan den er fordelt vi gi oss handlingsalternativer som i større grad kan imøtekomme flere av FNs bærekraftsmål og målsetningen for naturlovarbeidet. Urfolks og deres kunnskap og perspektiver er viktige i arbeidet med å bevare et bredere aspekt knyttet til mangfold. Her stiller Norges arktiske universitetsmuseum med tverrfaglige fagmiljøer.

Museene og Norges arktiske universitetsmuseum har ansvar som nasjonale kunnskapsnav innen biodiversitet, men per i dag ikke nok kapasitet til å bidra i tilstrekkelig grad. Og vi står i fare for å være svar skyldig når biologiske ressurser eller krav om areal kan være aktuelle for både forsknings- og utnyttelsesformål, og særlig det siste. Slik at et regjeringen må se på museene samlingen som en kunnskapsbank som også er grunnlaget for at vi kan ha nasjonale biobanker. Og museene bør kunne rigge seg til som en distribuert nasjonal infrastruktur i enda større grad. utfordringene ligger i kapasitet, som må styrkes for økt kunnskapsproduksjon.

Som en arena for allmennhet har også universitetsmuseet et særskilt ansvar kunnskapsformidling, og deltagelse i den kunnskapsbaserte offentlige debatten.

3. Hva mener dere om Norges muligheter til å bidra til å oppnå de globale målene? Har vi bedre eller dårligere forutsetninger på noen områder?

Norges arktiske universitetsmuseum har et enormt geografiske nedslagsfelt, men er liten institusjon selv i nasjonal målestokk. Vi vi gjerne være bidragsytere for arbeide med å oppfylle internasjonale forpliktelser som følge av naturloven og ser at det er samvirking med FNs bærekraftsmål 11.4 om å styrke innsatsen for å verne og sikre verdens naturarv.

Vi har i Norge et godt grunnlag og en infrastruktur knyttet til de vitenskapelige miljøene til å bidra mot de globale målene. Nettverk mellom forskere, tilgjengeliggjøring av naturhistoriske samlinger og kunnskap er etablert og slik vi ser det trengte det en styrking. Dette er særlig tydelig lengst nord hvor geografien er stor og museet lite. Utvikle samarbeidet innen forskingen og utdanningen systematikk vil kunne danne et bedre grunnlag, og samtidig som vi utvikler samlingene våre.

Mvh

Geir Rudolfsen

Instituttleder / head of department

[Norges arktiske universitetsmuseum/ The Arctic University Museum of Norway](#)

UiT Norges arktiske universitet / UiT The Arctic University of Norway

phone +47 92226833

